

Geachte minister van VWS, beste meneer Bruins,

◆ INEKE DONKERVOORT

Van harte gefeliciteerd met uw benoeming tot minister voor onder andere sport en bewegen. Een beleidsterrein waarvoor in het regeerakkoord extra geld wordt vrijgemaakt: 10 miljoen euro extra voor topsport, 10 miljoen extra voor de sportbonden en 5 miljoen extra voor sportevenementen. Verder krijgt sport en bewegen een rol in het preventieakkoord dat uw kabinet wil afsluiten en waarvoor staatssecretaris Blokhuys verantwoordelijk is. Voor dat akkoord is deze kabinetsperiode 170 miljoen euro beschikbaar en daarna 20 miljoen per jaar. Inclusief deze bedragen beschikt u over een budget voor sport en bewegen van circa 150 miljoen euro per jaar. Meer dan in het verleden, maar nog steeds slechts 0,1 procent van het totale VWS-budget.

Toch kunt u met dat bescheiden bedrag van grote invloed zijn. In augustus van dit jaar berekende onderzoeksbureau Ecorys dat de positieve waarde van sport en bewegen voor een individu in zijn leven geschat kan worden op een bedrag van 25.000 à 100.000 euro, door minder ziekteverzuim, hogere arbeidsproductiviteit, besparing op de zorgkosten en een betere kwaliteit van leven.

Kortom: een uitdagend perspectief. Er is wel werk aan de winkel. Eveneens in augustus 2017 bracht de Gezondheidsraad een rapport uit met nieuwe normen voor sport en bewegen. Volgens de raad moeten we niet te lang achtereen en niet te vaak stilzitten, moeten ouderen spierversterkende oefeningen doen en volwassenen tweeënhalf uur per week matig intensief bewegen.

Op dit moment voldoet 44 procent van de Nederlanders aan die norm. Kortom: sport en bewegen heeft veel positieve effecten, maar het lukt nog niet eens om de helft van de Nederlanders aan de norm te laten voldoen.

De vraag is wie in actie moet komen om dat gat te overbruggen. Onder aanvoering van sportkoepel NOC*NSF en met steun van uw departement hebben de sportbonden een beleid geformuleerd om hun sportaanbod meer te laten aansluiten bij de hedendaagse (geïndividualiseerde) sportbehoefte. Verenigingen moeten meer vraaggericht leren werken en in hun sportaanbod meer samenwerken met gemeenten, bedrijven en scholen. Uit de Verenigingsmonitor van april 2017 blijkt echter dat maar 25 procent van de circa 25.000 verenigingen geneigd is hieraan te voldoen. Dat zijn vooral de grote verenigingen, met professionele ondersteuning. De kleinere verenigingen – en 64 procent van de Nederlandse sportverenigingen heeft minder dan 200 leden – laten weten het verzorgen van een sportaanbod voor de eigen, min of meer homogene groep – de traditionele kernopdracht van elke vereniging – als belangrijkste uitdaging te zien.

Het Nederlandse sportlandschap is heel divers. De georganiseerde sport heeft 4,2 miljoen unieke leden, bij fitnesscentra sporten ongeveer 3 miljoen mensen. Daarnaast zijn er nog een kleine 3 miljoen mensen die ongeorganiseerd lopen, fietsen, wandelen, zwemmen of deelnemen aan de activiteiten van buurtcentra.

Traditioneel krijgen NOC*NSF en de bonden veel aandacht in het sportbeleid (hetgeen opnieuw gebeurt, met het voornemen van uw kabinet om de sportbonden met 10 miljoen euro extra te ondersteunen). Voor een effectief beleid is het echter van belang de aandacht nadrukkelijk ook op andere stakeholders te richten. De gemeenten worden in het regeringsprogramma al genoemd als mogelijke partner in een “sportakkoord”, met als doel de organisatie en de financiering van de Nederlandse sport toekomstbestendig te maken. Vraag is of een akkoord daarvoor wel het juiste middel is. Moet niet worden gedacht aan een Kaderwet Sport? Daarmee kunnen wettelijke en dus beter afdwingbare afspraken worden gemaakt. In het preventieakkoord dat het kabinet wil sluiten, moeten patiëntenorganisaties, zorgaanbieders, zorgverzekeraars, sportverenigingen en -bonden, bedrijven en maatschappelijke organisaties betrokken worden. Gezien hun diversiteit wordt het al een hele klus om afspraken te maken, laat staan ze uitgevoerd te krijgen!

Beste meneer Bruins, met een klein budget kunt u een heel positieve bijdrage leveren aan een gezonder Nederland. Maar sport is meer dan alleen georganiseerde sport. Aan u de taak alle betrokkenen met elkaar te verbinden en de kracht van sport optimaal tot zijn recht te laten komen. ●

Ineke Donkervoort is ex-topsporter, sportbestuurder, organisatiedeskundige en eigenaar van ID management & advies (www.idmanagementenadvies.nl).